

ZAŠTIĆENI DIJELOVI PRIRODE PODRAVINE

Uvod

U ovom se radu analiziraju zaštićeni dijelovi prirode i prijedlozi za zaštitu. Ovo je neka vrsta geografskog vodiča po zaštićenim dijelovima prirode Podravine. Unatoč postojanju "smeđe" signalizacije za označavanje dijela zaštićenih područja potrebno je dobro poznavati lokalne putove da bi se došlo do pojedinih zanimljivih područja. Stoga su u prilogu kartografski prikazi i objašnjenja u tekstu za svaki objekt gdje se nalazi. Zaštićeni dijelovi prirode predstavljaju neprocjenjivo bogatstvo Podravine. Obuhvaćen je prostor Podravine u toponomastičkom smislu odnosno dijelovi prostora Varaždinske (Ludbreška Podravina), Koprivničko-križevačke (koprivnička i đurđevačka Podravina) i Virovitičko-podravske županije (Pitomača). Prema Zakonu o zaštiti prirode (Narodne novine broj 70/05.) kategorije zaštićenih području dijele se na strogi rezervat, nacionalni park, posebni rezervat, park prirode, regionalni park, spomenik prirode, značajni krajobraz, park-šuma i spomenik parkovne arhitekture.

Posebni rezervati¹

Posebni zoološki rezervat Veliki Pažut smješten je u trokutu između rijeka Drave i Mure. Zauzima površinu od 1000,0 hektara. U administrativnom pogledu pripada Općini Legrad. Posebni zoološki rezervat Veliki Pažut proglašen je 1998. godine. Time je već postojeći posebni ornitološki rezervat proširen i prekategorižiran u posebni zoološki rezervat. Karakterizira ga ispresječenost kanalima i starim rukavcima s pješćanim dinama, šljunkovitim nanosima, niskim obalama i adama, što rezultira specifičnošću biljnog i životinjskog svijeta. Zahvaljujući propisivanju Mjera zaštite i odredbama važećeg Zakona o lovu Posebni zoološki rezervat Veliki Pažut je izdvojen iz sastava lovišta što je rezultiralo povećanim brojem ptičjih vrsta kao i visoke i niske divljači. Uslijed povećanog broja divljači javlja se problem velikih šteta na poljoprivrednim površinama. Glodavac dabar (*Castor fiber* L.) koji je u okviru projekta "Dabar u Hrvatskoj" reintrodukcijom ponovno nakon 100 godina naseljen je na ovo područje. Istraživanja su dokazala prisutnost vidre na rijeci Dravi između Legrada i Ferdinandovca. Velikom Pažutu može se prići s nekoliko strana. Rezervat obuhvaća obradive površine (sjeverni međimurski dio), šume, vodene površine i riječne obale. Šume uz samu rijeku Dravu se teško prohodne. Na desnoj obali rijeke Mure uz skelski prijelaz izgrađen je spomenik Zrinskim. Pretpostavka je da se na suprotnoj lijevoj obali nalazila slavna utvrda zrinskih. Na samom sutoku rijeka Dave i Mure formirane su ade, rukavci, plaže. Rezervat zauzima područje sjeverno od naselja Legrad. Izlaskom iz naselja ulazi se u rezervat. Najveći dio "Posebni geografsko-botanički rezervat *Đurđevački pijesci*" zaštićen je 1963. godine u površini od 19,50 ha,

Kalinovački peski

kao posljednji, nepošumljeni ostatak dvanaest kilometara dugog pojasa Podravske pijesake tzv. "Hrvatske sahare" s namjerom da bi se sačuvalo rijetki preostali dio pješčanih naslaga specifičnog reljefa i stanište važno za opstanak osebujne vegetacije pijesaka endemične biljne zajednice trave sivkaste gladice i vlasulje bradice uz koju je vezan velik broj biljnih i životinjskih vrsta od kojih neke ne možemo naći nigdje drugdje u Hrvatskoj. Krajobrazna raznolikost Pijesaka uvjetovana je promjenjivošću reljefa, prirodnim komponentama te prošlim ("krvavi Peski") i sadašnjim (odmor i rekreacija) ljudskim aktivnostima što sve pridonosi stvaranju osjećaja kolektivnog identiteta. Ekološkoj vrijednosti Đurđevačkih Pijesaka pridonosi morfološka osnova i antropogenim djelovanjem unesena vegetacija te psamofitske biljne vrste. Prostor rezervata uređen je za prihvata posjetitelja (parking, informativne table, poučna staza, promidžbeni materijali). Rezervat je smješten istočno od Đurđevca s desne strane ceste prema Kalinovcu koja je ujedno i sjeverna granica rezervata. Lako se uoči po tabli uz cestu i promatračnici smještenoj na sredini rezervata. Uz zapadnu granicu rezervata ide poljski put uz koji prevladava vegetacija bagrema i gloga, a pješčana ploha se blago spušta i prelazi u oranične površine. S istočne strane pješčana ploha prekinuta je strmčcem (karakteristično za dine), a desetak metara ispod njega je vlažna i naplavna livada na kojoj su u proljeće prisutne velike količine vode.

Posebni rezervati šumske vegetacije su Crni Jarki i Dugačko brdo. Šumski rezervat Crni Jarki nalazi se unutar gospodarske jedinice Đurđevačke nizinske šume površine 72,3 ha. Razlog zaštite je prisutnost crne johe koja se u tom području nalazi u optimalnom razvitku, te se po svom uzrastu, godišnjem prirastu i ljepoti ubraja među najkvalitetnije sastojine takve vrste u Europi. S obzirom da se u okviru zaštićenog područja Crni jarki nalazi se i trajna ekološka

Kategorija zaštite	Naziv objekta	Površina/ ha	Grad/ Općina
POSEBNI REZERVATI			
Geografsko-botanički	Đurđevčki peski	19,5	Đurđevac
Šumski	Dugačko brdo	10,91	Sokolovac
	Crni jarki	72,25	Kalinovac
Zoološki	Veliki Pažut	1000	Legrad
ZNAČAJNI KRAJOBRAZ			
	Križnica	846,0	Pitomača
	Jelkuš	250,0	Pitomača
	Vir	1,0	Pitomača
	Širinski otok	186,0	Pitomača
	Čambina	50,0	Gola, Novo Virje
SPOMENIK PRIRODE			
	Skupina stabala hrasta lužnjaka koja se nalaze u parku koji okružuje zgradu šumarije Repaš	-	Gola
	Livade u Zovju kod Đelekovca	1,0	Koprivnički Ivanec
	Staro stablo pitomog kestena	-	Koprivnica
	Staro stablo lipe (Tilia L.) Koje se nalazi u parku Pod lipama u Novigradu Podravskom	-	Novigrad Podravski
Spomenik parkovne arhitekture			
	Park u Velikom Bukovcu	11,0	V. Bukovec
	Perivoj uz dvorac u Martijancu	2,7	Martijanec
	Dva divlja kestena i jablan pred župnom crkvom u Martijancu	-	Martijanec

Tablica 1: Zaštićeni dijelovi prirode Podravine

ploha kao dio međunarodnog projekta "Čovjek i biosfera" (MAB) na njoj su i u ovoj godini vršena brojna multidisciplinarna istraživanja promjena u ekosustavu crne johe. Do rezervata se može doći preko naselja Draganci ili Kalinovačkih peskiju.

Dugačko brdo obuhvaća odsjek 29a koji je dio šumskog predjela gospodarske jedinice Dugačko brdo i zauzima površinu od 10,91 ha. Zaštićen je 1973. godine i zajedno s obližnjim obroncima Bilogore čini dio turističko-rekreativne i lovne zone Koprivnice. Svrha njegove zaštite je očuvati ovu miješanu stogodišnju šumsku sastojinu, u kojoj reprezentativan značaj ima bukva, čija je tipična visoka zastupljenost u odnosu na druge vrste drveća. Velika pažnja u toj sastojini stalno se posvećuje izdvojenoj plohi u površini od 1ha koja je uključena u međunarodni projekt "Čovjek i biosfera" (MAB). To je trajna ekološka ploha tipa takozvane sekundarne prašume u kojoj osim multidisciplinarnih istraživanja nikakvi drugi čovjekovi zahvati nisu dozvoljeni.

Širinski otok

Značajni krajobrazi²

Područje *Križnice* kod Pitomače je specifično područje prije svega zbog svoga oblika, položaja i načina života. Križnica je zapravo riječni otok, okružen starim i novim koritom rijeke Drave. To je hrvatski dio lijeve obale Drave nastao meandriranjem rijeke. Do njega se dolazi splavom ili preko visećeg mosta. U centru Pitomače skrene se s „podravske magistrale“ prema rijeci Dravi kroz Dravsku ulicu, zatim cesta siječe šumu Banov Brod i dođe se pred most. Rijeka Drava upravo na tom prijelazu ima veliku dubinu. Prije nekoliko godina asfaltirana je cesta koja vodi od prijelaza do samog naselja. Naselje Križnica ima preko stotinu stanovnika. Površina područja Križnice iznosi 846 ha. Na Križnici se razvija ribolovni, rekreacijski i izletnički turizam. Odmah uz most uređeno je i izletište. U planu je projekt izmuljivanja korita stare Drave. U blizini Križnice nalaze se i značajni krajobrazi Virki, Jelkuš i Širinski otok. Površina značajnog krajobraza otoka *Jelkuša* iznosi 250 ha. Otok je okružen starim i postojećim tokom rijeke Drave. Nalazi se na lijevoj obali rijeke Drave. Ovaj prostor bio je naseljen do sredine 20. stoljeća. Uslijed zaoštavanja političkih prilika sa susjednom Republikom Mađarskom odnosno tadašnjim Sovjetskim savezom ovdašnje stanovništvo je iseljeno. Nekad je Jelkuš bio povezan skelom s desnom obalom rijeke Drave. Danas skela ne vozi. Do Jelkuša je danas moguće doći samo čamcem. Do obale nasuprot Jelkušu dolazi se cestom koja vodi iz Pitomače prema Križnici, ali se skrene prema Šašnatom polju (kod bivše „karaule“). U naselju se skrene desno prema Dravi. Na toj obali Drave javlja se problem nelegalne eksploatacije šljunka iz korita rijeke Drave.

Površina značajnog krajobraza *Širinski otok* iznosi 186 ha. To je oduvijek nenaseljeno po-

dručje omeđeno rijekom Dravom i njezinim rukavcem. Tu prevladava vegetacije vrbe. Kod niskog vodostaja Drave na rukavcu koji čini ovo područje otokom formira se prekrasni pješćani sprud. Širinski otok se pruža od zaselka Brestić do Širina u duljini od 3,0 km. Da bi se došlo do otoka iz smjera Križnice produži se cestom koja prolazi ispod visećeg mosta. Na izlazu iz šumskog područja skrene se na šljunčani put lijevo. Kod ograđenog objekta skrene se na put koji vodi do rukavca. Kad je vodostaj niski rukavac se može pregaziti.

Značajni krajobraz *Vir* močvarno je područje kraj naselja Starogradački Marof. Površina mu iznosi 1 hektar. To je dio starog toka vodotoka Lendava. Do Vira je moguće doći iz pravca Križnice ili preko Staroga Gradeca (vidi kartu). Dolazi li se iz pravca Staroga Gradeca na ulazu u naselje Starogradački Marof treba samo produžiti cestom van naselja i s desne strane ceste uočiti će se „smeđa“ sinalizacija. Usred obrađenih polja uočiti će se uski pojas vegetacije koje prati korito vodotoka Lendava.

Razlog zaštite ovog lokaliteta su rijetke biljne i životinjske vrste. Biljka rezac (*Stratiotes aloides*) s ostalim biljnim vrstama čini specifičnu biljnu zajednicu prisutno samo na nekoliko lokaliteta u Hrvatskoj. Riba crnka (*Umbra krameri*) među najugroženijim ribljim vrstama je u Hrvatskoj.

Zaštićeni krajobraz *Čambina* obuhvaća Malu i Veliku Čambinu s njihovom užom kopnenom okolinom. Cilj zaštite je sačuvati taj vodeni ekosustav potkovastog oblika, raznolikost njegove flore i faune, te specifičnosti mikrostaništa tipičnog za kontinentalno peripanonsko područje, odnosno ovaj lokalitet koji ima izuzetnu hidrobiološku, ekološku, edukativnu, estetsku i krajobraznu vrijednost. Čambina se nalazi neposredno uz granicu s Republikom Mađarskom. Do Čambine se može doći samo šumskim cestama od Repaša ili Ždala.

Spomenici prirode³

Spomenik prirode *Livade u Zovju* (općina Koprivnički Ivanec) zaštićen je od 2000. godine. Površina mu iznosi oko 1 ha. Nalazi se nekoliko stotina metara od ceste Koprivnica-Đelekovac. Uz cestu je postavljena „smeđa“ signalizacija. Svrha zaštite je očuvati ovaj mali lokalitet vlažne livade košanice u Zovju na kojoj je utvrđeno jedno od rijetkih staništa dviju vrsta leptira livadnih plavaca. Radi se o Velikom livadnom plavcu i Zagasitom livadnom plavcu. Te dvije vrste leptira pripadaju najugroženijim i najranjivijim europskim vrstama danjih leptira i leptira općenito

Skupina stabala hrasta lužnjaka kod šumarije Repaš uz državnu cestu prema Ždali i Goli smatra se najstarijim primjercima te vrste u Podravini. Stabla se nalaze u dvorištu šumarije, sa zapadne strane ceste. U vrijeme donošenja odluke o zaštiti bilo je sedam stabala, no zbog starosti dva su se stabla osušila, te su iz razloga što su ugrožavala sigurnost i živote posjetitelja i prolaznika s okolne prometnice morala biti srušena. Trenutno ih ima pet, te je prvobitna Odluka o zaštiti sedam stabala hrasta lužnjaka izmijenjena u Odluku o zaštiti skupine stabala hrasta lužnjaka. Pojedinačna starost tih hrastova procjenjuje se na oko 370 godina. Karakterizira ih izuzetna ljepota i upečatljiv izgled.

Staro stablo pitomog kestena u Močilama zaštićeno je 2001. godine. Jedno je od rijetkih tako

Stablo lipe u Novigradu Podravskom

starih primjeraka ove vrste koja je sve više ugrožena u Podravini. Stablo se nalazi uz put iza crkve.

Staro stablo lipe u parku „Pod lipama“ u Novigradu Podravskom zaštićeno je 2002. godine. Park se nalazi stotinu metara od „podravske magistrale“ u ulici nasuprot ljekarne. Stablo lipe svojom impozantnom veličinom odmah se uoči. Ova stablo staro je oko 320 godina. Uz to stablo vezano je niz povijesnih događaja iz kulturnog, političkog i športskog života Novigrada Podravskog. Ispod lipe održavani su raznovrsni značajni politički skupovi, zabave, folklorne i kazališne predstave na otvorenom.

Spomenici parkovne arhitekture⁴

Do Velikog Bukovca i dvorca Drašković najlakše je doći cestom preko Čukovca (putokaz za Sveti Petar). U Svetom Petru prati se oznaka prema Malom Bukovcu. Nakon raskršća koje vodi u Veliki Bukovec prijeđe se rijeka Bednja i s lijeve strane nakon stotinjak metara nalazi se perivoj i dvorac u samom središtu mjesta. Prije njega smješten je „Draškovićev“ mlin koji je i danas u pogonu. Perivoj u Velikom Bukovcu smješten je uz dvorac Drašković koji je izgradio Josip Kazimir Drašković u razdoblju od 1745. do 1755. godine. To je dvorac otvorenog tipa s tri krila. Oko dvorca odmah nakon izgradnje uređen je perivoj površine 11,0 ha. Perivoj je nastao djelom od tada postojeće šume (hrast lužnjak, grab, jasen, bijela topola, klen i brijest) i livadnih površina. Šumski dio nalazi se i danas na obodu a livade u sredini perivoja. U perivoju se nalazilo jezero s dva otoka. Ono je danas suho i obrašeno vegetacijom. U jezero je voda dolazila kanalom iz Bednje. Perivoj ima obilježje engleskih vrtova. Manji dio ispred dvorca bio

Dvorac u Velikom Bukovcu

je oblikovan kao ornamentalni barokni vrt. Od perivojnih građevina djelomično su očuvani ulazni portali i dio zida na sjeverozapadnom dijelu perivoja. Od egzotičnih vrsta tu se nalaze virginijska borovica, duglazija, močvarni taksodij, divlji kesten, katalpa, trnovac, tulipanovac i dr. Perivoj je zaštićen 1963. godine. Dvorac je u fazi obnove.

Perivoj uz dvorac u Martijancu smješten je uz „podravsku magistralu“. Perivoj je posađen i oblikovan u prvo polovici 19. stoljeća nakon izgradnje dvorca. Dvorac je trenutačno u fazi obnove. Nakon čega će uslijediti i obnova perivoja. Perivoj se prostire na 2,7 ha. Perivojni ansambl sastoji se od tri cjeline: ulazni perivojni prostor sjeverno od dvorca, cvjetnjak ispred južnog pročelja i perivoj južno od dvorca. U ulaznom perivojnom prostoru perspektiva prema dvorcu postignuta je alejom smreka. Kompozicija perivoja odaje dvije cjeline: šumsku u rubnoj zoni u obliku potkove i veliku livadu u sredini. U perivoju se nalaze brojne vrste drveća. Osim autohtanog drveća tu ćemo naći i brojne egzote kao crni orah, duglaziju, grčku i kavkasku jelu, bodljikavu i kavkasku smreku, mamutovac i dr. Velik broj stabala sađen je posljednjih desetljeća, a samo je manji broj stariji. U Martijancu su zaštićena i dva divlja kestena i jablan pred župnom crkvom.

Potencijalno zaštićena područja

Prema prostornim planovima općina i gradova preko dvadesetak je prijedloga za zaštitu na području Podravine. Najviše se predviđa područja za zaštitu u kategoriji spomenika prirode (11) parkovne arhitekture (5), tri značajna krajobraza, jedan posebni rezervat i park šuma i jedan regionalni park.

Najznačajniji prijedlog za zaštitu odnosi se na rijeku Dravu. Danas se javlja nedoumica kako je moguće da je rijeka Drava s mađarske strane zaštićena u kategoriji nacionalni park (NP Dunav Drava), a s hrvatske strane još uvijek nije provedena zaštita. Rijeka Drava kao potencijalno zaštićeno područje spominje se u kategoriji regionalni park (područje Koprivničko-križevačke županije) i značajni krajobraz (prostor općina Veliki i Mali Bikovec te Pito-mača). Trenutno je u izradi stručna podloga za proglašenje regionalnog parka Drava-Mura od strane nadležnog Ministarstva kulture Uprave za zaštitu prirode⁵. Ulaskom susjedne Republike Mađarske u Europsku Uniju stvorene su mogućnosti za prekograničnu suradnju koja će se bazirati na održivom razvoju. Prema Zakonu o zaštiti prirode zaštićena područja mogu se prekogranično povezivati sa zaštićenim područjima druge države. Republika Hrvatska i Republika Mađarska potpisale su bilateralni sporazum o suradnji na području zaštite okoliša i prirode⁶.

Najveći prirodni potencijal za razvoj turizma čini rijeka Drava i njezin očuvani okoliš, kulturna baština, tradicionalni obrti, specifičnost govora i folklora i sl. Aktiviranjem ovih potencijala zaustavili bi se i depopulacijski procesi i pokrenuo policentrični razvoj podravskog prostora. Razvojem turizma odnosno ulaganjem u konkretne poduzetničke i javne projekte ubrzo će se razvoj infrastrukture, prometne povezanosti, rješavanje ekološke problematike i sveukupni prostorni i gospodarski razvoj. Kao prirodni fenomen nastao meandriranjem rijeke Drave nastala su izdvojena kopnena područja na lijevoj obali rijeke Drave koja pripadaju Republici Hrvatskoj. Zbog svog specifičnog položaja ove hrvatske "oaze" okružene vodom i kopnenim teritorijem Mađarske predstavljaju idealna mjesta za razvoj eko-turizma. Dravu prati biciklistička staza od izvora u mjestu Toblach i talijanskoj provinciji Bolzano do Maribora, "Drauwanderweg", ukupne dužine 366 km. Uz rijeku Dravu realiziran je projekt biciklističkih staza "Drava rout", od Legrada do Križnice u dužini od 87 km. S mađarske strane također se radi na sličnom projektu. U fazi projektne ideje je biciklistička staza od Lonjskog polja do Balatona preko tzv. Dravskog križa. Koprivničko-križevačka županija u izmjenama i dopunama prostornog plana Koprivničko-križevačke županije izbrisala je HE Novo Virje i predložila zaštitu rijeke Drave u kategoriji regionalni park uz podršku svih jedinica lokalne samouprave uz rijeku Dravu. Uz rijeku Dravu predložena su sljedeća područja za zaštitu u kategoriji spomenik prirode: Šoderica, Jegeniš, Ješkovo, Čingilingi, mrtvica Osredok, mrtvica kod Đelekovca, Bakovci i Lepa Greda. Rijeka Mura na području Međimurske županije proglašena je značajnim krajobrazom 2005. godine.

Kalinovački peski planiraju se zaštititi u kategoriji posebnog rezervata. Radi se o predjelu „Draganci“ na kojem se vrši eksploatacija pijeska. Ukoliko se ovaj prostor u što kraćem vremenu ne zaštititi on će nestati uslijed eksploatacije. Predviđeni krajobrazi za zaštitu su značajni krajobraz ušća rijeka Bednje i Plitvice te značajni krajobraz kalničkog gorja na području grada Ludbrega i Općine Martijanec. Šuma Križančija predložena je za zaštitu u kategoriji park šuma. U šumi se nalazi kasnobarokna kapela gdje su bili posmrtni ostaci članova obitelji Drašković. Botanički spomenici prirode predloženi za zaštitu su šuma Danica i viseća bukva u Koprivnici te peteranske livade. Predloženi spomenici parkovne arhitekture su parkovi u Koprivnici, park u centru Đurđevca, park platana u Močilama i perivoj dvorca Inkay u Rasinji.

Kategorija zaštite	Naziv objekta	Grad/ Općina
REGIONALNI PARK	Drava	
POSEBNI REZERVATI	Kalinovački peski	Kalinovac
ZNAČAJNI KRAJOBRAZ	Drava	Veliki i Mali Bukovec
	Ušće rijeka Plitvice i Bednje	Veliki i Mali Bukovec
	Kalničko gorje	Ludbreg
SPOMENIK PRIRODE		
Hidrološki	Šoderica	Legrad
	Čingilingi	Molve
	Jegeniš	Legrad
	Mrtvica Osredek	
	Ješkovo	Gola
	Mrtvica Đelekovec	Legrad
	Lepa Greda – Stara Drava	
	Bakovci - Stara Drava	
Botanički	Danica	Koprivnica
	Viseća Bukva u Svilarskoj	Koprivnica
	Peteranske livade	Koprivnica
PARK ŠUMA	Križančija	Mali Bukovec
SPOMENIK PARKOVNE ARHITEKTURE	Park u centru Koprivnice	Koprivnica
	Park kraj Doma zdravlja u Koprivnici	Koprivnica
	Park platana u Močilama	Koprivnica
	Perivoj dvorca Inkay u Rasinji	Rasinja
	Park u Đurđevcu	Đurđevac

Tablica.2 Predloženi dijelovi prirode Podravine za zaštitu

Zaključna razmatranja

Priroda je jedno od najvećih bogatstava Podravine. Đurđevački peski, Crni jarki i rijeka Drava najpoznatija su prirodna područja koja istovremenu daju identitet prostoru Podravine. Ukupno je 16 zaštićenih dijelova prirode svrstanih u četiri različite kategorije zaštite: 4 posebna rezervata, 5 značajnih krajobraza, 4 spomenika prirode i 3 spomenika parkovne arhitekture. Za zaštitu je predloženo dvadesetak prirodnih područja. U planu je proglašenje regionalnog parka Drava-Mura. Proglašenjem ovog parka stvorile bi se prije svega mogućnosti prekogranične suradnje s Republikom Mađarskom i nacionalnim parkom Dunav-Drava.

Sažetak

Do 30. 08. 2007. godine bilo je u Podravini ukupno 16 zaštićenih dijelova prirode svrstanih u četiri različite kategorije zaštite: 4 posebna rezervata, 5 značajnih krajobrazna, 4 spomenika prirode i 3 spomenika parkovne arhitekture. Za zaštitu je predloženo dvadesetak prirodnih područja. Rijeka Drava i Mura predložene su za zaštitu u kategoriji regionalni park.

BILJEŠKE

1. Prema Zakonu o zaštiti prirode posebni rezervat je područje kopna i/ili mora od osobitog značenja radi svoje jedinstvenosti, rijetkosti ili reprezentativnosti, ili je stanište ugrožene divlje svojte, a osobitog je znanstvenog značenja i namjene. Posebni rezervat može biti: floristički, mikološki, šumske i druge vegetacije, zoološki (ornitološki, ihtiološki i dr.), geološki, paleontološki, hidrogeološki, hidrološki, rezervat u moru i dr. U posebnom rezervatu nisu dopuštene radnje i djelatnosti koje mogu narušiti svojstva zbog kojih je proglašen rezervatom (branje i uništavanje biljaka, uznemiravanje, hvatanje i ubijanje životinja, uvođenje novih bioloških svojti, melioracijski zahvati, razni oblici gospodarskog i ostalog korištenja i slično). U posebnom rezervatu dopušteni su zahvati, radnje i djelatnosti kojima se održavaju ili poboljšavaju uvjeti važni za očuvanje svojstava zbog kojih je proglašen rezervatom. Posjećivanje i razgledavanje posebnog rezervata može se zabraniti ili ograničiti mjerama zaštite. Aktom o proglašenju posebnog rezervata mogu se istovremeno zaštititi različite vrijednosti zbog kojih se proglašava rezervat (ornitološko-ihtiološki, geološko-hidrološki i dr.).
2. Prema Zakonu o zaštiti prirode značajni krajobraz je prirodni ili kultivirani predjel velike krajobrazne vrijednosti i biološke raznolikosti ili kulturno-povijesne vrijednosti, ili krajobraz očuvanih jedinstvenih obilježja karakterističnih za pojedino područje, namijenjen odmoru i rekreaciji ili osobito vrijedni krajobraz utvrđen sukladno ovome Zakonu. U značajnom krajobrazu nisu dopušteni zahvati i radnje koje narušavaju obilježja zbog kojih je proglašen
3. Prema Zakonu o zaštiti prirode spomenik prirode je pojedinačni neizmijenjeni dio ili skupina dijelova žive ili nežive prirode, koji ima ekološku, znanstvenu, estetsku ili odgojno-obrazovnu vrijednost. Spomenik prirode može biti geološki (paleontološki, mineraloški, hidrogeološki, strukturno-geološki, naftno-geološki, sedimentološki i dr.); geomorfološki (špilja, jama, soliterna stijena i dr.), hidrološki (vodotok, slap, jezero i dr.), botanički (rijetki ili lokacijom značajni primjerak biljnog svijeta i dr.), prostorno mali botanički i zoološki lokalitet i drugo. Na spomeniku prirode i u njegovoj neposrednoj blizini koja čini sastavni dio zaštićenog područja nisu dopuštene radnje koje ugrožavaju njegova obilježja i vrijednosti.
4. Prema Zakonu o zaštiti prirode spomenik parkovne arhitekture je umjetno oblikovani prostor (perivoj, botanički vrt, arboretum, gradski park, drvored, kao i drugi oblici vrtnog i parkovnog oblikovanja), odnosno pojedinačno stablo ili skupina stabala, koji ima estetsku, stilsku, umjetničku, kulturno-povijesnu, ekološku ili znanstvenu vrijednost. Na spomeniku parkovne arhitekture i prostoru u njegovoj neposrednoj blizini koji čini sastavni dio zaštićenog područja nisu dopuštene radnje ni zahvati kojima bi se mogle promijeniti ili narušiti vrijednosti zbog kojih je zaštićen.
5. Prema Zakonu o zaštiti prirode regionalni park je prostrano prirodno ili dijelom kultivirano područje kopna i/ili mora s ekološkim obilježjima međunarodne, nacionalne ili područne važnosti i krajobraznim vrijednostima karakterističnim za područje na kojem se nalazi. U regionalnom parku dopuštene su gospodarske i druge djelatnosti i radnje kojima se ne ugrožavaju njegove bitne značajke i uloga. Način obavljanja gospodarskih djelatnosti i korištenje prirodnih dobara u regionalnom parku utvrđuje se uvjetima zaštite prirode.
6. Sporazum o suradnji između Vlade Republike Hrvatske i Vlade Republike Mađarske na području zaštite okoliša i

prirode sklopljen je u Budimpešti 26. siječnja 2006. godine. Uredba o objavi Sporazuma donesena je 05. travnja 2007. godine na 225. sjednici Vlade Republike Hrvatske. Sporazum obuhvaća: opća pitanja politike zaštite okoliša i prirode; postupak približavanja Hrvatske Europskoj Uniji; praćenje, ocjenu i obuhvatnu analizu stanja okoliša i prirode, pristup informacijama o okolišu; održivo korištenje prirodnih resursa naročito u pograničnim područjima; sigurnost okoliša i međusobna pomoć u slučaju iznenadnih događaja koji imaju prekogranični utjecaj.

LITERATURA

- Grünfelder A. M., 2006.: Drava – izvor sukoba u prošlosti – meta europske suradnje u sadašnjosti i budućnosti, Podravina, 5., 50-73, Koprivnica
- Izješće o stanju prirode (2000.-2006.), Ministarstvo kulture Državna uprava za zaštitu prirode, Zagreb, 2006.
- Kranjčev, R. (1995.); Priroda Podravine, Koprivnica
- Kranjčev, R. (2006): Đurđevački pijesci, Đurđevac
- Izmjene i dopune prostornog plana Koprivničko-križevačke županije, 2007, Županijski zavod za prostorno uređenje Koprivničko-križevačke županije, Koprivnica
- Matica, M. (2004.); Đurđevački pijesci, Podravski zbornik, 395-404, Koprivnica
- Matica, M. (2004.); Održivi razvoj ruralnog područja uz rijeku Dravu, Podravski zbornik, Koprivnica
- Prostorni plan Virovitičko-podravske županije, 2001, Zavod za prostorno uređenje Virovitičko-podravske županije, Virovitica,
- Prostorni plan Varaždinske županije, 2000., Zavod za prostorno uređenje Varaždinske županije, Varaždin
- Prostorni plan Koprivničko-križevačke županije, Županijski zavod za prostorno uređenje, Koprivnica, 2001.
- Prostorni plan Varaždinske županije, Zavod za prostorno uređenje Varaždinske županije, Varaždin, 2000.
- Prostorni plan Virovitičko-podravske županije, Zavod za prostorno uređenje Virovitičko-podravske županije, Virovitica, 2001.
- Šafarek, G. (2005.); Drava u Koprivničkoj Podravini, Koprivnica
- Zakon o zaštiti prirode, 2005, Narodne novine broj 70.